

Vliv skupinové formy KBT na efektivitu a tíži onemocnění u pacientů s F 51.0

Dostálová Veronika, Žalud Jakub, Brada Viktor, Bednář Martin, Kotrs Jan

INTERSE
Ambulance psychiatrie a klinické psychologie

HEALTHWONK

Deklarace konfliktu zájmů

INTERSE
Ambulance psychiatrie a klinické psychologie

	Nemám konflikt zájmů	Mám konflikt zájmů	Specifikace konfliktu (vyjmenujte subjekty, firmy či instituce, se kterými Vaše spolupráce může vést ke konfliktu zájmů)
Zaměstnanecký poměr	✓		
Vlastník / akcionář	✓		
Konzultant	✓		
Přednášková činnost		✓	Tricentis, ŘLP, SelfBe
Člen poradních sborů (advisory boards)	✓		
Podpora výzkumu / granty	✓		
Jiné honoráře (např. za klinické studie či registry)		✓	Vývoj aplikace Sleep Factory

KBT nespavosti

F 51.0 Neorganická nespavost

= neschopnost spánek:

- a) navodit
- b) udržet

3x týdně po dobu 3 měsíců
! Při vyhovujících podmínkách !

symptom VS. syndrom

KBTi

= metoda 1. volby

1. behaviorální nácvik
2. kognitivní strategie
3. hyperarousal - relaxace

bdím

myslím

nedostatek terapeutů – zvyšující se poptávka – dlouhé čekací doby – péče málo dostupná

Od nemoci k léčbě

Od nemoci k léčbě

Metodika výzkumu

Cíl: porovnat spánkovou efektivitu a skóre dosažené v Indexu tíže nespavosti před a po KBT

Výzkumný soubor: 19 pacientů s F 51.0

„inclusion“: zletilost, dg. F00-99 zaléčená psychiatrem

„exclusion“: CI, akutní stav (i F43.0, F10), závažné somatické onemocnění, jiná neléčená porucha spánku, F51.2, směnný provoz

Testová baterie: Index tíže nespavosti (ISI) + spánkový deník (TIB, TST, SE)
BDI-II
STAI X-1, X-2

KBTi: 5 skupinových setkání (4 po týdnu + 1 po měsíci)
7 pacientů ve skupině

H₀: SE a skóre z ISI budou u pacientů s nespavostí před léčbou a po léčbě stejné

KBTi

- květen – srpen 2024
- 3 skupiny (6/6/7)

0. vstupní pohovor s psycholožkou (+ administrace metod)

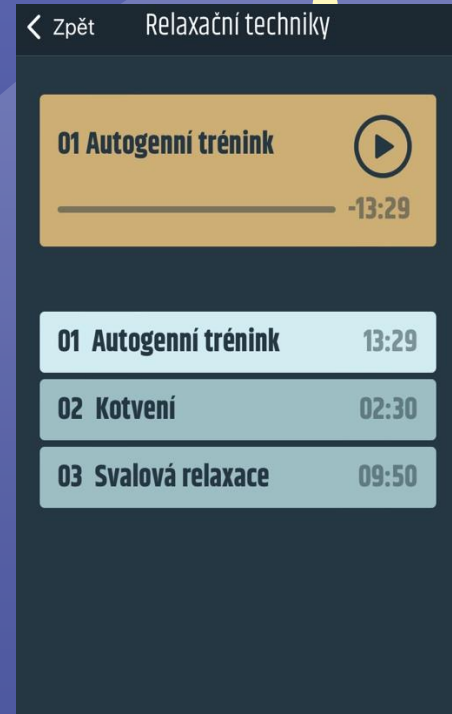
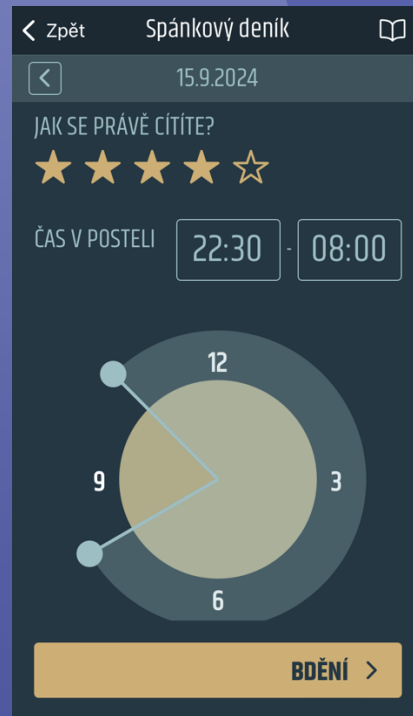
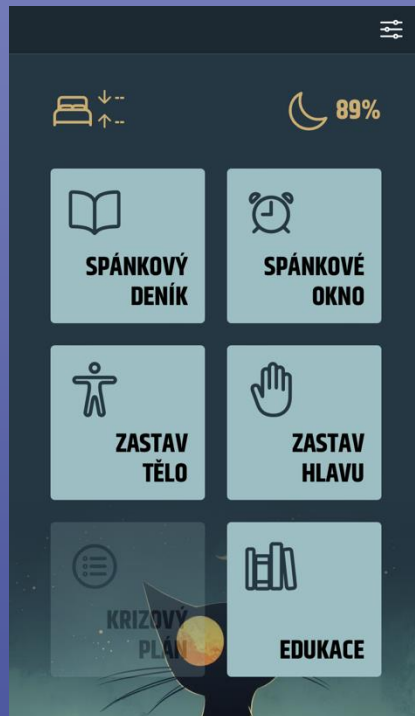
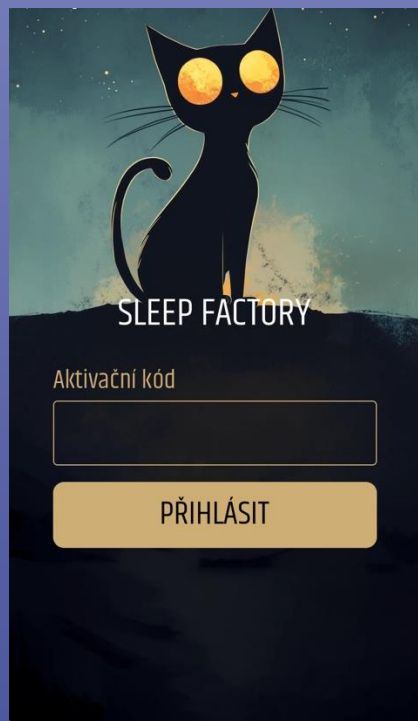
1.	Seznámení, pravidla, úvod do KBT, spánkový deník
2.	Nastavení režimu spánku, edukace o cirkadiánním rytmu a sp. hygieně
3.	Revize režimu, edukace o hyperarousal + nácvik relaxačních technik
4.	Revize režimu, úvod do kognitivní práce s myšlenkami
5.	Revize režimu, krizový plán, měření efektu terapie, diskuse

KBTi

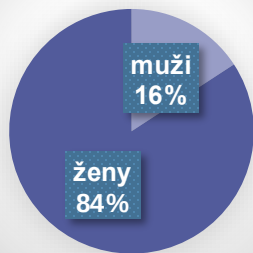
INTERSE
Ambulance psychiatrie a klinické psychologie

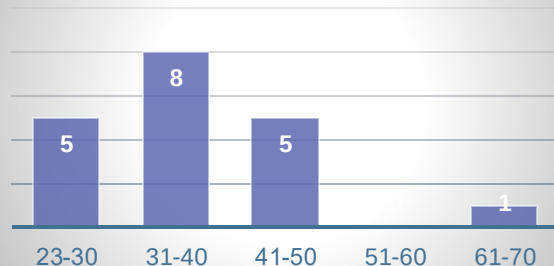

Deskriptivní analýza

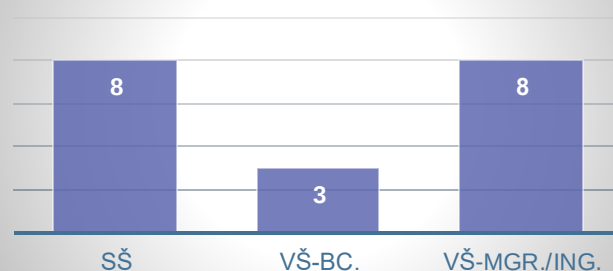
Pohlaví

Věk - mean: 37.53 ($\pm$ 10.64)

Vzdělání – mean: 15.56 ($\pm$ 2.36)

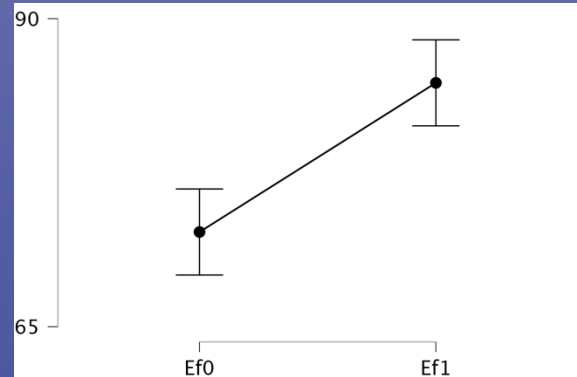
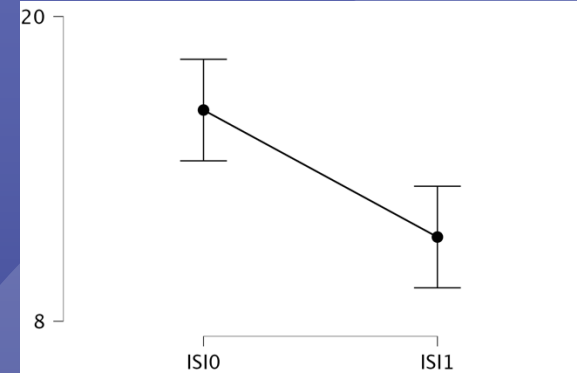
Antidepressiva: 6/19
Hypnotika: 3/19
F00-99: 4/19

N=19	ISI1	SE1	BDI-II	STAI X-1	STAI X-2
Mean	16.32	72.68	14.74	50.15	50.21
SD	4.01	15.37	9.3	10.84	8.61
Min	8	23	0	32	32
Max	23	89	30	68	64

Rozdílová analýza

N=19	ISI1	ISI2	SE1	SE2
Mean	16.32	11.32	72.68	84.79
SD	4.01	4.51	15.37	12.65
Min	8	4	23	39
Max	23	19	89	97
t	3.714		-5.150	
df	18		18	
p-value	0.002		< .001	

Korelační analýza

Pearson's Correlations ▼

Variable		age	edu	BDI	STAI1	STAI2	ISI0	Ef0	ISI1	Ef1	ISIr	Efr
1. age	Pearson's r	—										
	p-value	—										
2. edu	Pearson's r	-0.386	—									
	p-value	0.103	—									
3. BDI	Pearson's r	-0.317	-0.096	—								
	p-value	0.186	0.697	—								
4. STAI1	Pearson's r	-0.357	-0.006	0.626**	—							
	p-value	0.133	0.981	0.004	—							
5. STAI2	Pearson's r	-0.281	0.182	0.697***	0.572*	—						
	p-value	0.244	0.456	< .001	0.011	—						
6. ISI0	Pearson's r	0.210	-0.182	0.408	0.439	0.103	—					
	p-value	0.389	0.455	0.083	0.060	0.675	—					
7. Ef0	Pearson's r	-0.209	0.398	-0.310	-0.520*	-0.385	-0.380	—				
	p-value	0.391	0.091	0.197	0.022	0.104	0.109	—				
8. ISI1	Pearson's r	0.029	-0.023	0.212	-0.292	0.101	0.064	0.105	—			
	p-value	0.907	0.925	0.385	0.225	0.680	0.794	0.669	—			
9. Ef1	Pearson's r	0.111	0.300	-0.285	-0.357	-0.528*	0.045	0.749***	-0.076	—		
	p-value	0.652	0.213	0.237	0.134	0.020	0.856	< .001	0.758	—		
10. ISIr	Pearson's r	-0.123	0.108	-0.119	-0.528*	0.007	-0.642**	0.343	0.724***	-0.089	—	
	p-value	0.617	0.660	0.626	0.020	0.979	0.003	0.151	< .001	0.717	—	
11. Efr	Pearson's r	0.450	-0.227	0.113	0.340	-0.074	0.625**	-0.576**	-0.251	0.110	-0.625**	—
	p-value	0.053	0.349	0.646	0.154	0.763	0.004	0.010	0.300	0.653	0.004	—

* p < .05, ** p < .01, *** p < .001

Závěry

- Po absolvování skupinové KBTi se u pacientů s nespavostí významně **zvýšila efektivita spánku** a **snížila závažnost symptomů**.
- V rámci klinického obrazu je to především **aktuální míra úzkosti**, která souvisí s **nižší efektivitou spánku před terapií** a s mírou subjektivních potíží s nespavostí.

Limitace: - Malý vzorek
- Absence kontrolního souboru (zdraví, bez léčby)
- Sběr v psychiatrické ambulanci

Plánujeme

Potíže se spánkem = jedna
z nejčastějších stížností u
praktických lékařů

Plánujeme

1. Rozšířit vzorek pacientů F51.0 absolvujících KBTi
2. Zařadit screening do aplikace

Cíle:

HLEDÁME ZÁJEMCE O SPOLUPRÁCI

- Spánkový profil (v ambulancích praktiků, specialistů, psychologů)
- Multicentrická studie (EK – 1.LF UK)

Výhody:

- Spolupráce na publikaci výzkumu
- Zabezpečení dat **HEALTHWONK**

PACIENT P-20302

SPÁNKOVÝ PROFIL

Klinika TES s.r.o.
RID: 103-0040
Vytvořeno: 10.10.2024

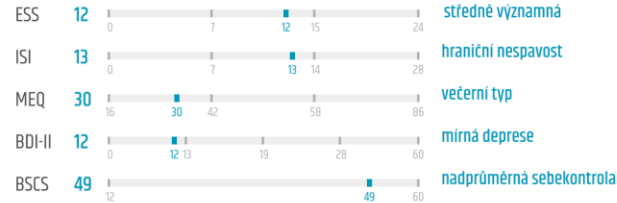

INTERSE
Ambulance psychiatrie a klinické psychologie

VĚK 22 let
POHLAVÍ ♀ žena
BMI 20.2
EDU 22 let

DOTAZNÍKOVÝ SCREENING

SPÁNKOVÉ NÁVYKY

FAKTORY NESPAVOSTI

DALŠÍ FAKTORY

G47.3 OSA	NE
G25.8 RLS	NE
G47.1 HYPERSONNIE	NE
G47.2 NEORG.POR.SP.	NE
OSTATNÍ F00-99	NE

KOMENTÁŘ

Projevy nespavosti hraniční, akt. na **subklinické** úrovni. V rámci možných příčin a rizikových faktorů dominují **sociální faktory** (batole v rodině, práce v pozdních večerních hodinách, vysoké riziko soc. jet lag) a sekundárně **psychogenní faktory** (úzkostně-depresivní symptomatologie a vysoká míra sebekontroly).

DOPORUČENÍ

Stabilizace spánkového režimu za účelem redukce rozdílu mezi pracovními a volnými dny. Doporučena **kontrola stimulů** a osvojení bezpečných strategií **zvládání denní únavy**. Z dlouhodobého hlediska je vhodné pracovat na psychické odolnosti v **dlouhodobé psychoterapii**.

1. Almojali, A. I., Almalki, S. A., Alothman, A. S., Masuadi, E. M., & Alaqeel, M. K. (2017). The prevalence and association of stress with sleep quality among medical students. *Journal of epidemiology and global health*, 7(3), 169-174.
2. Bouchard, S., Bastien, C., Morin, C. M., Carskadon, M. A., Stepanski, E. J. & Lichstein, K. L. (2018). Self-Efficacy and Adherence to Cognitive-Behavioral Treatment of Insomnia. *Behavioral Sleep Medicine*, 1(4), 187-199.
3. Doos Ali Vand, H., Gharraee, B., Asgharnejad Farid, A., Ghalen Bandi, M. F. & Habibi, M. (2018). Effectiveness of Transdiagnostic Cognitive Behavioral Therapy for Comorbid Insomnia: A Case Reporst. *Iranian Journal Of Psychiatry*, 13(2), 155-159.
4. Dušek, K. & Večeřová-Procházková A. (2015). *Diagnostika a terapie duševních poruch, 2. přepracované vydání*. Praha: Grada.
5. Eidelman, P., Talbot, L., Ivers, H., Bélanger, L., Morin, C. M. & Harvey, A. G. (2016). Change in Dysfunctional Beliefs About Sleep in Behavior Therapy, Cognitive Therapy and Cognitive-Behavioral Therapy for Insomnia. *Behavior Therapy*, 47(1), 102-115.
6. Morin, C. M., Belleville, G., Bélanger, L. & Ivers, H. (2011). The Insomnia Severity Index: Psychometric Indicators to Detect Insomnia Cases and Evaluate Treatment Response. *Sleep*, 34(5), 601–608.
7. Morin, C. M., Culbert, J. P. & Schwartz, S. M. Nonfarmacological interventions for insomnia a meta-analysis of treatment efficacy. (1994). *Am. J. Psychiatry*, 151, 1172-1180.
8. Morin, C. M. & Espie, C. A. (2003). *Insomnia: A Clinical Guide to Assessment and Treatment*. NY: Kluwer Academic/Plenum Publishers.
9. Morin, C. M., LeBlanc, M., Daley, M., Gregoire & J. P., Merette C. (2011). Epidemiology of insomnia: Prevalence, self-help treatments, consultations, and determinants of help-seeking behaviors. *Sleep Med*, 7, 123–30.
10. Navarro-Bravo, B., Párraga-Martínez, I., Hidalgo, J. L., Andrés-Pretelxs, F. & Rabanales-Sotos, J. (2015). Group cognitive-behavioral therapy for insomnia: a meta-analysis. *Anales De Psicología*, 31(1), 8-18.
11. Plháková, A. (2013). *Spánek a snění: vědecké poznatky a jejich psychoterapeutické využití*. Praha: Portál.
12. Praško, J., Espa-Červená, K. & Závěšická, L. (2004). *Nespavost: Zvládání nespavosti*. Praha: Portál.
13. Praško, J., Závěšická L. & Ticháčková A. (2009). Léčba primární insomnie z pohledu psychiatra. *Neurologie pro praxi*, 10(4), 254-261.
14. Pretl, M. (2005). Nespavost v ambulanci praktického lékaře. *Medicína pro praxi*, 5, 106-108.
15. Šonka, K. & Pretl, M. (2009). *Nespavost. Průvodce pro ošetřujícího lékaře*. Praha: Maxdorf.
16. Taub, J. M. (1978). Behavioral and psychophysiological correlates of irregularity in chronic sleep routines. *Biological psychology*, 7(1-2), 37-53.
17. WHO. (2016). *MKN-10: Mezinárodní klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů. 10. revize*. Přeložil: Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky. Geneve: WHO Press.

INTERSE
Ambulance psychiatrie a klinické psychologie

veronika.dostalova2@vfn.cz

dostalova@intersepraha.cz

veronika@klinikates.cz

Děkuji za pozornost!